

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34509
Nom: Salut, malaltia i cultura
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	Optativas	OPTATIVA

COORDINACIÓ

SIMON CASTEL JOSEP

RESUM

Aquesta assignatura és una introducció a la antropologia de la salut i la medicina. Proporciona una visió contextualitzada de la salut, la malaltia i la pràctica mèdica com fenòmens culturals. L'objectiu és comprendre els elements que configuren la salut i el benestar, l'experiència i distribució de la malaltia, la seva prevenció i tractament, les relacions socials en el procés diagnòstic i terapèutic i el pluralisme dels sistemes mèdics. El curs aborda la pluralitat dels sabers i pràctiques de la medicina en la nostra societat i en el context global. Buscant la millora de la relació metge-pacient, es discuteixen les idees i pràctiques dels no professionals de la medicina, aportant les perspectives dels pacients i de la cultura popular. A través de les diverses metodologies de l'antropologia, s'analitzen les pràctiques de la salut, la malaltia i l'atenció, les tecnologies i la materialitat de les pràctiques diagnòstiques i terapèutiques, el biaix de gènere, i l'experiència del malestar psíquic i emocional. L'assignatura es configura també com a proposta de introducció de l'estudiant a la investigació.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

És recomanable haver cursat l'assignatura 'Universitat, salut i societat'.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1204 - Grau en Medicina

Capacitat de crítica i autocrítica.

Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.

Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.

Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.

Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.

Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els dependents del gènere i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.

Tener capacitat de treballar en un context internacional.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEORIA

Salut, malaltia i cultura

1. La cultura i la malaltia
2. Els síndromes culturals
3. Les narratives de l'aflicció

Les respostes (culturals) a la malaltia

4. Els sistemes mèdics
5. El pluralisme i sincretisme mèdic
6. Les sindèmies

Les pràctiques de la salut

7. Cos i cultures de l'atenció
8. Alimentació i crisi ecològica
9. Violència estructural malaltia crònica

Tecnologia y biomedicina

10. Tecnomedicina i biocapitalisme
11. Imatge mèdica, farmacologia i biotecnologia
12. Cirurgia, rehabilitació i discapacitat

Gènere

13. Androcentrisme i medicina
14. Sexualitat, gènere i medicina
15. Violència contra les dones

Salut mental

16. La psiquiatria transcultural
17. Les cultures de la teràpia
18. Migració i salut mental

2. PRÀCTIQUES

Les pràctiques es desenvolupen en 5 seminaris que inclouen una selecció d'aquests temes:

1. Dolor i aflicció
2. Salut i cultura popular
3. Fam i malnutrició
4. Comunicació i salut

5. Desigualtat social i racial
6. Malalties de transmissió sexual
7. Donació i trasplant d'òrgans
8. Gènere i reproducció
9. Guerra, crisi ecològica i humanitarisme
10. Competència cultural en salut

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	4,00
Teoria	19,00
Seminari	22,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	28,00
Estudi i treball autònom	31,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	8,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Combina classes teòriques, classes pràctiques i seminaris amb tutories reglades de la següent manera:

A) Classes teòriques: el professor exposarà mitjançant classe magistral els conceptes i continguts més importants de forma estructurada per a l'obtenció dels coneixements i habilitats que els estudiants han d'adquirir. També es potenciarà la participació dels estudiants en aquestes classes ressenyant articles de premsa general o professional que exemplifiquen algun aspecte dels continguts de l'assignatura. Tots els materials estaran disponibles a l'aula virtual.

B) Seminaris/Activitats pràctiques: d'assistència obligatòria, es presentaran casos pràctics que exemplifiquen els diferents temes del programa. Un dels assumptes que es tractarà serà com es porta a terme un treball sobre les idees i practiques relatives a la salut, la malaltia, el seu tractament i prevenció dels ciutadans. Els estudiants presentaran de forma pública les propostes d'un possible treball.

C) Tutories reglades: consistiran en el seguiment personalitzat de les activitats realitzades pels estudiants.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

cència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La qualificació final del curs tindrà en compte: • Prova final: 60%

• Informe global sobre les activitats: 40%

• Per a superar l'assignatura, l'alumne matriculat per primera vegada haurà d'assistir almenys al 80% de les activitats pràctiques.

• Per a aprobar l'assignatura cal obtindre un mínim de 5 punts (3 de la part teòrica i 2 de la part pràctica)

Avaluació teòrica:

La prova final és de tipus test amb 20 preguntes de resposta múltiple. Contestar malament o respostes no completes no resta. Quan en una pregunta no s'han contestat bé totes les opcions, no compta com a vàlida. Cada pregunta correcta equival a 0,30 punts. Per a aprobar aquest apartat l'estudiant ha d'obtindre com a mínim un 3 sobre 6, que és el màxim (deu preguntes contestades correctament)

Avaluació pràctiques

Respecte a l'informe de les activitats realitzades es tindrà en compte els següents aspectes:

a) Qualitat del resum de cada activitat (25%)

b) La seua connexió amb els continguts tractats en les classes teòriques (25%)

c) La seua originalitat i aportació d'informació obtinguda pel propi estudiant (25%)

d) La seua presentació (25%)

La màxima qualificació en aquest apartat és de 4 punts. L'estudiant ha d'obtindre, almenys, 2 punts per a aprobar l'assignatura.

És requisit per a accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant hagi cursat la totalitat de les seves pràctiques.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

stes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

- Lupton, Deborah (2003). *Medicine as Culture*. London: Sage Publications, 2° ed.
- Pool, Robert; Wenzel Geissler (2005). *Medical Anthropology*. Buckingham: Open University Press.
- Wiley, Andrea S. (2020). *Medical Anthropology: A Biocultural Approach*. Oxford: IRL Press at Oxford University Press, 4° ed.
- Perdiguer Gil, Enrique; Comelles Esteban, Josep (eds.) (2000). *Medicina y cultura: Estudios entre la antropología y la medicina*. Manresa: Edicions Bellaterra.
- Recursos e-Salut: ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería [<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>] Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina] Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]

COMPLEMENTARIA:

- Parkhurst, Aaron; Carroll, Timothy (eds.) (2020). *Medical Materialities: Toward a Material Culture of Medical Anthropology*. London and New York: Routledge.
- Nott, John; Harris, Anna (eds.) (2022). *Making Sense of Medicine: Material Culture and the Reproduction of Medical Knowledge*. Bristol: Intellect.
- Singer, Merrill; Erickson, Pamela I. (eds.) (2015). *A Companion to Medical Anthropology*. Wiley-Blackwell.
- Singer, Merrill; Baer, Hans A.; Long, Debbi; Pavlotski, Alex (2020). *Introducing Medical Anthropology*. 3a ed. Lanham, MD: Rowman and Littlefield.
- Lock, Margaret; Nguyen, Vinh-Kim (2018). *An Anthropology of Biomedicine*. Wiley-Blackwell.
- Good, Byron J. *Medicina, racionalidad y experiencia: Una perspectiva antropológica*. Barcelona: Edicions Bellaterra, 2003.
- Martínez Hernández, Angel. *Antropología médica. Teorías sobre la cultura, el poder y la enfermedad*. Rubí: Anthropos, 2008.
- Kleinman, Arthur. *Writing at the Margin: Discourse Between Anthropology and Medicine*. Berkeley: University of California Press, 1997.
- Maio, Fernando de (2010). *Health and Social Theory*. New York: Palgrave Macmillan.